

Zápis

z obhajoby disertační práce Mgr. Michala Křena

konané dne 29. května 2012

téma práce: „Diachronní srovnání synchronních korpusů“

přítomní: doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., prof. PhDr. Karel Kučera, CSc., prof. PhDr. František Čermák, DrSc., Ing. Alexandr Rosen, Ph.D., RNDr. Jan Králík, CSc.

Předseda komise doc. Vladimír Petkevič zahájil obhajobu a představil přítomným kandidáta.

Školitel prof. František Čermák představil doktoranda a seznámil komisi s průběhem jeho studia a s jeho odborným působením.

Kandidát Mgr. Michal Křen seznámil přítomné se svou disertační prací. Představil jednak hlavní cíl své práce, kterým bylo popsat možnosti a meze detekce vývojových tendencí v jazyce na materiálu synchronních psaných korpusů řady SYN, jednak uvedl i vedlejší cíle, kterými bylo poskytnout zpětnou vazbu pro další tvorbu synchronních psaných korpusů a přispět k vymezení vztahů mezi korpusem a jazykovou realitou. Jako východisko pro srovnání korpusů ve své práci Michal Křen zvolil metodu používající statistických měr pro vyhodnocení významnosti rozdílů mezi normalizovanými průměrnými redukovánými frekvencemi (ARF), metodologicky tak zvolil tzv. *corpus-driven* přístup, avšak s důrazem na následné korigování takto získaných výsledků. Poté zhodnotil výsledky svého zkoumání, které představují hlavní část práce, a závěry, které vyvodil na základě těchto výsledků.

Poté přednesli závěry svých posudků jak školitel prof. František Čermák, tak oponenti práce dr. Jan Králík a prof. Karel Kučera. Dr. Jan Králík přitom zdůraznil, že se dané disertační práce velmi bál, neboť ztratit se v takovém množství dat je nesmírně snadné a dojít k metodické cestě, která ukazuje posun vpřed, to už je husarský kousek. Bylo pro něj proto velmi milým překvapením, že se Michal Křen v tom množství neztratil, naopak se perfektně orientoval, mj. ocenil také jeho profesionálně statistický přístup, a obzvláště to, že ho nerozhodí a nevykolejí žádná odchylna, naopak Michal Křen ví, proč to tak je, ví, co získává, jednoduše: Křen ví! Prof. Karel Kučera tento aspekt rovněž velmi ocenil a zdůraznil také aktuálnost práce. Oba oponenti tak ohodnotili práci velmi vysoko.

Prof. Karel Kučera zmínil potřebu „vyčistit“ v korpusu i jiné oblasti než publicistiku, a to hlavně pokud jde o dataci (např. Čapkovy texty z mnoha důvodů do korpusů řady SYN nepatří). Michal Křen potvrdil, že texty tohoto typu by součástí korpusu být neměly a že je tato problematika poměrně naléhavá, neboť takových případů je víc, např. texty Ladislava Klímy. Uvedl také, že na vylepšení v tomto ohledu se pracuje, tj. že se už postupně doplňují data prvního vydání každého textu.

Doc. Petkevič se zeptal, proč pro diachronní srovnání blízkých jazykových jevů nejsou vhodné reprezentativní subkorpusey korpusu SYN. Michal Křen odpověděl, že důvodem je např. to, že rok vydání neodpovídá dobře vzniku textu, nebo to, že ani kombinace typu textu a žánru nemusí danou kategorii dostatečně přesně určovat (např. cestopisy jsou v korpusu SYN2000 zastoupeny hlavně texty K. Čapka, zatímco v korpusu SYN2010 časopisem *Lidé a země* atp., přitom se jedná o stejnou kategorii).

Vyhlášení výsledku tajného hlasování: Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.).

Zapsala: Lucie Válková

Podpis předsedy komise: